

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, την ενίσχυση της προστασίας της δημόσιας υγείας και των υπηρεσιών υγείας, το ηλεκτρονικό σύστημα παρακολούθησης της διακίνησης φαρμάκων, την Ενιαία Λίστα Χειρουργείων και άλλες επείγουσες διατάξεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διάρκης Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, αποτελείται από έξι (6) Μέρη και είκοσι εννέα (29) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του Μέρους Α' (άρθρα 1 και 2), υπό τον τίτλο «Σκοπός- Αντικείμενο», καθορίζονται ο σκοπός του νομοσχεδίου (άρθρο 1) και το αντικείμενο των προτεινόμενων ρυθμίσεων (άρθρο 2).

Με τις διατάξεις του Μέρους Β' (άρθρα 3-10), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για την Αντιμετώπιση της Πανδημίας του Κορωνοϊού COVID-19 και την Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής», παρατείνονται έως 31.12.2023 οι ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την προστασία της δημόσιας υγείας, οι οποίες είχαν παραταθεί και με την περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 91 του ν. 5041/2023 (Α' 87), οι ρυθμίσεις του άρθρου 205 του ν. 4820/2021 (Α' 130) καθώς και του άρθρου 46 του ν. 4790/2021 (Α' 48), τροποποιείται το τρίτο εδάφιο του άρθρου 91 του ν. 4850/2021 (Α' 208) και ορίζεται ότι οι υπόχρεοι προς κατάταξη στις ένοπλες δυνάμεις υποβάλλονται υποχρεωτικά σε τεστ ταχείας ανίχνευσης (rapid

test) αντιγόνου του κορωνοϊού COVID-19 εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών πριν από την ημερομηνία κατάταξής τους (άρθρο 3), παρατείνονται οι καταληκτικές προθεσμίες των παραγράφων 1 και 4 του δωδέκατου άρθρου του ν. 5015/2023 (Α' 20) (άρθρο 4) και διατηρείται η δυνατότητα υπέρβασης της σαρανταοκτάωρης εβδομαδιαίας διάρκειας εργασίας των ιατρών των νοσοκομείων και μονάδων Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του Εθνικού Συστήματος Υγείας έως 31.12.2023 (άρθρο 5). Ακόμη, παρατείνεται αυτοδικαίως έως 30.11.2023 η παραμονή των ειδικευόμενων νοσηλευτών στις θέσεις εργασίας τους (άρθρο 6), τροποποιούνται τα άρθρα 20 και 21 του ν. 5015/2023 (Α' 20) (άρθρο 7), παρατείνεται έως την 31ή Δεκεμβρίου 2023 η ισχύς των συμβάσεων εργασίας του προσωπικού COVID-19 σε προνοιακούς φορείς (άρθρο 8) και ορίζεται ότι οι ενεργές συμβάσεις προσωπικού της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, που υπηρετεί με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.), οι οποίες λήγουν μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου 2023, παρατείνονται έως την 31η Οκτωβρίου 2024 (άρθρο 9). Τέλος, ανανεώνονται οι συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου του προσωπικού που υπάγεται οργανικά στη Γενική Γραμματεία Αποκατάστασης Φυσικών Καταστροφών του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας έως την 31η Οκτωβρίου 2024 (άρθρο 10).

Το Μέρος Γ', υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για την Ενίσχυση της Προστασίας της Δημόσιας Υγείας», αποτελείται από τρία (3) Κεφάλαια. Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α', (άρθρα 11-13), υπό τον τίτλο «Σύσταση και Λειτουργία Ενιαίας Λίστας Χειρουργείων και Ηλεκτρονικού Συστήματος Παρακολούθησης Διακίνησης Φαρμάκων στην Εγχώρια Αγορά», ρυθμίζονται η σύσταση και η λειτουργία της Ενιαίας Λίστας Χειρουργείων που τηρείται στις δημόσιες δομές υγείας καθώς και ζητήματα προσωπικών δεδομένων των ασθενών (άρθρο 11), συνιστάται Ηλεκτρονικό Σύστημα Παρακολούθησης Διακίνησης Φαρμάκων (άρθρο 12) και θεσπίζεται η δυνατότητα αποστολής φαρμάκων κατ' οίκον για τους ασφαλισμένους οι οποίοι λαμβάνουν φαρμακευτική αγωγή για θεραπεία σοβαρών ασθενειών (άρθρο 13).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 14-17), υπό τον τίτλο «Επείγουσες Ρυθμίσεις για την Ενίσχυση των Υπηρεσιών Υγείας», παρατείνονται οι θητείες των διοικητών και αναπληρωτών διοικητών των νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.) έως την 31η Δεκεμβρίου 2023 (άρθρο 14) και οι συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου που έχουν συναφθεί από το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων έως και για ένα (1) έτος από τη λήξη τους (άρθρο 15). Παρατείνεται επίσης η διάρκεια ι-

σχύος των υπ' αρ. 02/2018-1 και 02/2018-2 συμβάσεων του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας (Ε.ΚΕ.Α.) έως την 31η Μαρτίου 2024 (άρθρο 16), και ρυθμίζονται ζητήματα δαπανών των νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας, των Υγειονομικών Περιφερειών και των Κέντρων Υγείας (άρθρο 17).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 18-21), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για την Εθνική Αρχή Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής, το Κεντρικό Συμβούλιο Υγειονομικών Περιφερειών, την Ειδική Επιτροπή Ιοντιζουσών και μη Ιοντιζουσών Ακτινοβολιών και το Εθνικό Ινστιτούτο Νεοπλασιών», ρυθμίζονται ζητήματα αναφορικά με τη σύνθεση, τη συγκρότηση και τη λειτουργία της Εποπτικής Αρχής της Εθνικής Αρχής Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (άρθρο 18), τη σύνθεση του Κεντρικού Συμβουλίου Υγειονομικών Περιφερειών (άρθρο 19) και της Ειδικής Επιτροπής Ιοντιζουσών και Μη Ιοντιζουσών Ακτινοβολιών (άρθρο 20), και ορίζεται ότι, μέχρι τη στελέχωση και την ολοκλήρωση της αναγκαίας προετοιμασίας για τη λειτουργία του Εθνικού Ινστιτούτου Νεοπλασιών, η οποία διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και, σε κάθε περίπτωση, όχι πέραν της 31ης Μαρτίου 2024, η ανάπτυξη, επεξεργασία και επικαιροποίηση μητρώου ασθενών με νεοπλασματικές ασθένειες διενεργείται από το Αυτοτελές Τμήμα Θεραπευτικών Πρωτοκόλλων και Μητρώων Ασθενών του Υπουργείου Υγείας (άρθρο 21).

Το Μέρος Δ', υπό τον τίτλο «Άλλες Επείγουσες Ρυθμίσεις Αρμοδιότητας Υπουργείων Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Πολιτισμού, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης», αποτελείται από πέντε (5) Κεφάλαια. Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 22-23), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις Αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού», ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (άρθρο 22) και ορίζεται ότι, για το 2023-2024, αναφορικά με την εισαγωγή αθλητή ή αθλήτριας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η διάκριση σε ατομικό άθλημα, πλην των Ολυμπιακών, Παγκόσμιων και Πανευρωπαϊκών αγώνων, δύναται να έχει κατακτηθεί έως την 24η Σεπτεμβρίου 2023 (άρθρο 23).

Με τη ρύθμιση του Κεφαλαίου Β' (άρθρο 24), υπό τον τίτλο «Ρύθμιση Αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας», παρατείνεται η προθεσμία του άρθρου 40 του ν. 4759/2020 (Α' 245).

Με τη ρύθμιση του Κεφαλαίου Γ' (άρθρο 25), υπό τον τίτλο «Ρύθμιση Αρμοδιότητας του Υπουργείου Πολιτισμού», παρατείνονται οι συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που έχουν συναφθεί από την εταιρεία «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ Α.Ε. έως την 30ή Σεπτεμβρίου 2024.

Με τη ρύθμιση του Κεφαλαίου Δ' (άρθρο 26), υπό τον τίτλο «Ρύθμιση Αρμοδιότητας του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας», παρατείνονται οι συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου του έκτακτου προσωπικού των προνοιακών φορέων έως την 30ή Μαρτίου 2024.

Με τη ρύθμιση του Κεφαλαίου Ε' (άρθρο 27), υπό τον τίτλο «Ρύθμιση Αρμοδιότητας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης», παρατείνονται οι συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου στην ανώνυμη εταιρεία «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε» έως την 31η Μαΐου 2024.

Με τη ρύθμιση του Μέρους Ε' (άρθρο 28), υπό τον τίτλο «Εξουσιοδοτικές Διατάξεις», θεσπίζονται εξουσιοδοτικές διατάξεις.

Τέλος, με τη διάταξη του Μέρους ΣΤ' (άρθρο 29), υπό τον τίτλο «Εναρξη ισχύος», ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 2 παρ. 1

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1: «Αντικείμενο του Μέρους Β' είναι η παράταση των ισχυουσών ρυθμίσεων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού Covid-19 και την προστασία της δημόσιας υγείας, για τις δημόσιες συμβάσεις για τη διάθεση εμβολίων στα εμβολιαστικά κέντρα της Επικράτειας, για τη δυνατότητα υπέρβασης της σαρανταοκτάωρης εβδομαδιαίας διάρκειας εργασίας των ιατρών των νοσοκομείων και των μονάδων πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του Ε.Σ.Υ., για την παραμονή ειδικευόμενων νοσηλευτών, η παράταση καταβολής αποζημίωσης στο μετακινούμενο ιατρικό, νοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό σε συγκεκριμένες δομές υγείας της ίδιας ή άλλης Υγειονομικής Περιφέρειας, καθώς και για τις συμβάσεις προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και στη Γενική Γραμματεία Αποκατάστασης Φυσικών Καταστροφών του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας».

Η ανάγνωση της εν λόγω παραγράφου θα διευκολυνόταν αν η φράση «η παράταση καταβολής αποζημίωσης στο μετακινούμενο ιατρικό, νοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό σε συγκεκριμένες δομές υγείας της ίδιας ή άλλης Υγειονομικής Περιφέρειας», τοποθετείτο στο τέλος της παραγράφου, και το κείμενο διαμορφωνόταν ως εξής: «Αντικείμενο του Μέρους Β' είναι η παράταση των ισχυουσών ρυθμίσεων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού Covid-19 και την προστασία της δημόσιας υγείας, για τις δημόσιες συμβάσεις με αντικείμενο τη διάθεση εμβολίων στα εμβολιαστικά κέντρα της Επικράτειας,

για τη δυνατότητα υπέρβασης της σαρανταοκτάωρης εβδομαδιαίας διάρκειας εργασίας των ιατρών των νοσοκομείων και των μονάδων πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του Ε.Σ.Υ., για την παραμονή ειδικευόμενων νοσηλευτών, για τις συμβάσεις προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και στη Γενική Γραμματεία Αποκατάστασης Φυσικών Καταστροφών του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, καθώς και η παράταση καταβολής αποζημίωσης στο μετακινούμενο ιατρικό, νοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό σε συγκεκριμένες δομές υγείας της ίδιας ή άλλης Υγειονομικής Περιφέρειας». Περαιτέρω, προκειμένου να αποφευχθεί η επανάληψη της πρόθεσης «για», η αρχική φράση «Αντικείμενο του Μέρους Β΄ είναι η παράταση των ισχυουσών ρυθμίσεων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού Covid-19 και την προστασία της δημόσιας υγείας, για τις δημόσιες συμβάσεις για τη διάθεση εμβολίων στα εμβολιαστικά κέντρα της Επικράτειας (...)», θα μπορούσε να διατυπωθεί ως εξής: «Αντικείμενο του Μέρους Β΄ είναι η παράταση των ισχυουσών ρυθμίσεων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού Covid-19 και την προστασία της δημόσιας υγείας, όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις που διέπουν τη διάθεση εμβολίων στα εμβολιαστικά κέντρα της Επικράτειας (...)».

2. Επί των άρθρων 11 και 12

Οι όροι «συστήνεται» και «συστήνει», όπου στα ανωτέρω άρθρα απα-ντούν, θα μπορούσαν να αντικατασταθούν από τους από μακρού χρόνου χρησιμοποιούμενους στη νομοθεσία όρους «συνιστάται» και «συνιστά», α-ντιστοίχως.

3. Επί του άρθρου 22 παρ. 3

Κατά την έννοια του άρθρου 43 παρ. 2 εδάφιο β΄ του Συντάγματος, επι-τρέπεται να ορισθούν, με ειδική και ορισμένη εξουσιοδότηση, ως φορείς ά-σκησης κανονιστικής αρμοδιότητας, εκτός από τον Πρόεδρο της Δημοκρα-τίας, και άλλα όργανα της διοίκησης, εφόσον πρόκειται για «ειδικότερα θέ-ματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερει-ακό». Επισημαίνεται, εξ άλλου, ότι η ευρύτητα της εξουσιοδότησης, της ο-ποίας το περιεχόμενο είναι ορισμένο, ουδόλως επηρεάζει το κύρος της (βλ. ΣτΕ Ολομ. 1210/2010, 941/2008, 2304/1995 κ.ά.). «Ως ειδικότερα θέματα θε-ωρούνται εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέ-ση προς την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, με-

ρικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης. Απαιτείται, επομένως, στην περίπτωση αυτή, να περιέχει το νομοθετικό κείμενο όχι απλώς τον καθ' ύλη προσδιορισμό του αντικειμένου της εξουσιοδότησης αλλά, επί πλέον, και την ουσιαστική ρύθμισή του, έστω και σε γενικό, ορισμένο, όμως, πλαίσιο σύμφωνα προς το οποίο θα ενεργήσει η Διοίκηση προκειμένου να ρυθμίσει τα μερικότερα θέματα» (βλ. ΣτΕ Ολομ. 1210/2010, 3013/2014, 775, 2150, 2148, 2090/2015, 1804/2017, κ.ά.). Το κριτήριο περί του χαρακτηρισμού ενός θέματος ως «ειδικότερου» ή μη μπορεί να είναι είτε ποσοτικό, σε σχέση με το κύριο αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης, είτε ποιοτικό, συναρτώμενο προς τη σπουδαιότητα του προς ρύθμιση καταλειπόμενου ζητήματος. Εξ άλλου, «οι ανωτέρω ουσιαστικές ρυθμίσεις μπορούν να υπάρχουν τόσο στις διατάξεις του εξουσιοδοτικού νόμου όσο και σε διατάξεις άλλων νόμων σχετικών με τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο της νομοθετικής εξουσιοδότησης» (βλ. ΣτΕ Ολομ. 1210/2010, 3404/2014, 1749/2016, 705/2020 κ.ά. Βλ., σχετικά, Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 6η έκδ., 2021, σελ. 223-224 και Α. Παντελή, Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου, 5η έκδ., 2020, παρ. 440). Ως λεπτομερειακά θεωρούνται τα ζητήματα που αφορούν «τη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων», επί κύριων και ουσιωδών ρυθμίσεων που πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη, τεχνικού δε χαρακτήρα είναι τα θέματα που αφορούν τη θέσπιση ρυθμίσεων για τις οποίες είναι κατ' αρχήν απαραίτητη η παρέμβαση τεχνικού οργάνου (βλ. ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999, βλ., σχετικά Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 6η έκδ., 2021, σελ. 223-224). «Τέλος για το συνταγματικό κύρος της νομοθετικής εξουσιοδότησεως δεν απαιτείται οπωσδήποτε να διαγράφει η ίδια ή με παραπομπή σε άλλη διάταξη νόμου βασικές αρχές και κατευθύνσεις στο πλαίσιο των οποίων οφείλει να κινηθεί η Διοίκηση κατά την κανονιστική ρύθμιση των θεμάτων αυτών» (βλ. ΣτΕ 1125/2020, Ολομ. 3404/2014, 2307/2018).

Κατά τα ανωτέρω, η εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 22, σύμφωνα με την οποία «[μ]ε απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού δύναται να παρατείνονται οι προθεσμίες του άρθρου 463 και του αιτήματος ετήσιου προγραμματισμού προσλήψεων του άρθρου

138, και να ρυθμίζεται κάθε θέμα που προκύπτει από τις παρατάσεις αυτές» έχει, ευνοήτως, την έννοια ότι αναφέρεται, εν προκειμένω, σε ζητήματα ειδικά ή λεπτομερειακά ή τεχνικά.

Αθήνα, 3 Οκτωβρίου 2023

Ο Εισηγητής
Κωνσταντίνος Δεληκωστόπουλος
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

